

Калиновський О.В., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, заступник начальника відділу організації науково-дослідної роботи НАВС Ремський В.В., здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НАВС

Оцінка загроз організованої злочинності

На основі індикаторів, що містяться в методології Європейського офісу з формування оцінки загроз тяжких злочинів та організованої злочинності «SOCTA: Serious and Organized Crime Threat Assessment» правоохоронні органи України готують на національному рівні доповідь з оцінки загроз вчинення тяжких злочинів та діяльності організованої злочинності.

Метою SOCTA:

- аналіз характеру або типу загроз організованих злочинних угруповань (ОЗУ);
- аналіз сфер впливу тяжких злочинів та організованої злочинності (SOC) (далі - сфери впливу злочинності);
- аналіз аспектів загроз ОЗУ та сфер злочинності в залежності від регіону;
- визначення найбільш загрозливих ОЗУ, кримінальних сфер впливу в залежності від регіону.

SOCTA це звіт, який містить оцінку загроз (у т.ч. майбутніх) тяжких злочинів та організованої злочинності. Такий документ відрізняється від звіту щодо поточної ситуації (який зазвичай є статистичним та ретроспективним), адже прогнозує можливі майбутні зміни.

Звіт SOCTA містить огляд й аналіз поточних і майбутніх загроз, пов'язаних з тяжкими злочинами та організованою злочинністю. Додатково, SOCTA формує “список спостереження” ймовірних загроз, які необхідно контролювати.

За результатами аналітичного дослідження Європол формуватиме єдину оцінку загроз тяжких злочинів та організованої злочинності (SOC), враховуючи:

- фактори, які мають відношення до діяльності організованої злочинності;
- вплив злочинної діяльності;
- діяльність груп та мереж організованої злочинності;
- недосконалість алгоритму реагування на тяжкі злочини та організовану злочинність;
- рекомендації щодо боротьби з найнебезпечнішими загрозами.

Слід зазначити, що аналіз розвідувальних даних відрізняється від наукового дослідження. За результатом такого аналізу кінцевою метою є повний збір даних щодо обраного суб'єкта. В подальшому використання

таких даних підвищить ефективність проведення оперативних заходів. Такий аналіз спрямовано на отримання інформації про те, що трапилось, що відбувається зараз або може відбуватися в майбутньому. Аналіз стосується визначення та інтерпретації індикаторів/ознак конкретних ситуацій і подій. Аналіз розвідувальних даних відрізняється від наукового дослідження ще й тим, що збір даних може здійснюватись в режимі "терміново", інформація може мати гриф секретності, за їх підготовку відповідають відповідні фахівці.

З ліквідацією в структурі МВС України спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю відповідні функції розподілені між Головним слідчим управлінням та підрозділами кримінальної міліції, зокрема профільними департаментами (карного розшуку, [протидії злочинності у сфері економіки, боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, кримінальної розвідки](#)) та [управліннями \(протидії незаконному обігу наркотиків, боротьби з кіберзлочинністю](#) тощо), які мають різні задачі та підпорядкування.

Одним із шляхів вирішення даної ситуації є створення в структурі Національної поліції, окремого кримінального підрозділу, на який слід покласти функції координації, аналізу та узагальнення наявної інформації щодо тяжких та особливо тяжких злочинів, учинених ОЗУ.

Ефективна протидія організованій злочинності можлива лише за систематичній, різнорівневій, багатовекторній діяльності правоохоронних органів як на території України, так і за межами, що передбачає: створення в Україні міжвідомчого координуючого органу, який забезпечуватиме взаємодію вітчизняних правоохоронних органів з іноземними державами; проводитиме постійний моніторинг ситуації в Україні з метою розробки уніфікованих правових норм, спрямованих на ефективну протидію організованій злочинності в цілому; здійснюватиме підготовку та підписання відповідних двохсторонніх і багатосторонніх договорів про співробітництво та правову допомогу в сфері протидії організованій злочинності.